

Datum van
inontvangstneming

:

17/12/2024

Zaak C-756/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

31 oktober 2024

Verwijzende rechter:

Augstākā tiesa (Senāts) (Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

31 oktober 2024

Eiseres tot cassatie en verweerster in eerste aanleg:

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Verweerster in cassatie en verzoekster in eerste aanleg:

SIA Jelgavas autobusu parks

[OMISSIS]

Latvijas Republikas Senāts (hoogste rechterlijke instantie, Letland)

BESCHIKKING [OMISSIS]

Riga, 31 oktober 2024

Deze Kamer [OMISSIS] [samenstelling van het gerecht]

heeft kennisgenomen [OMISSIS] van de inhoud van het verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Hof van Justitie van de Europese Unie in het kader van de bestuursrechtelijke procedure die SIA Jelgavas autobusu parks aanhangig heeft gemaakt om een gunstig bestuursbesluit te verkrijgen waarbij haar een vergunning voor de aanleg van een directe elektriciteitslijn wordt verleend. De cassatiefase is ingeleid door het cassatieberoep dat is ingesteld door de Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (commissie voor de regulering van openbare diensten, Letland; hierna: „regulator”) tegen het op 8 juli 2022 door de Administratīvā apgabaltiesa (regionale bestuursrechter, Letland) gewezen vonnis.

[OMISSIS]

Voorgeschiedenis

Uiteenzetting van de feiten

- 1 De onderhavige zaak betreft een geschil tussen verzoekster, SIA Jelgavas autobusu parks, en de regulator inzake het recht van verzoekster om een directe elektriciteitslijn aan te leggen die de op het adres Meiju ceļā 62, Jelgavā gevestigde waterstofinstallatie (hierna: „afnemer”) van verzoekster moet verbinden met een installatie van een producent, te weten de installatie voor warmte-krachtkoppeling uit biomassa van de vennootschap SIA Gren Latvija (voorheen SIA Fortum Latvija), die is gevestigd op het adres Rūpniecības iela 73A, Jelgavā (hierna: „elektriciteitsproductielocatie”).

- 2 De bedrijfsactiviteit van verzoekster bestaat uit personenvervoer over de weg in steden en voorsteden. Verzoekster is voornemens om op waterstof rijdende stadsbussen aan te schaffen en een waterstofcentrale aan te leggen om de bussen van waterstof te voorzien. Verzoekster verklaart dat de verbinding van de waterstofcentrale met de elektriciteitsproductielocatie via een directe lijn noodzakelijk is om de kosten van de aanleg van een verbinding met een vermogen van 3,2 MW te drukken, welke verbinding de aansluitingscapaciteit (toegestane belasting) van de afnemer moet vergroten. De aanleg van een directe lijn is ook noodzakelijk om de productie van waterstof door middel van elektrolyse met behulp van in een emissievrij productieproces verkregen elektriciteit te waarborgen. Tegelijkertijd verklaart verzoekster dat het de bedoeling is om, na de aanleg van die directe lijn, de bestaande verbinding tussen de afnemer en het distributiesysteem van de naamloze vennootschap Sadales tīkls (hierna: „systeem van Sadales tīkls”) te behouden als back-upverbinding, waarbij de afnemer geen gebruik van het systeem van Sadales tīkls zal maken zolang hij via die directe lijn elektriciteit afneemt van de producent. Verzoekster heeft meegedeeld dat de lengte van de geplande directe lijn 6,5 km is.

Uitgaande van het bovenstaande heeft verzoekster in maart 2021 een vergunning voor de aanleg van een directe lijn tussen de afnemer en de elektriciteitsproductielocatie aangevraagd bij de regulator.

De regulator heeft de vergunningsaanvraag van verzoekster afgewezen bij besluit nr. 123 van 4 november 2021. In dat besluit werd verklaard dat de elektriciteitslijn voor de aanleg waarvan verzoekster een vergunning had aangevraagd, niet onder het begrip „directe lijn” viel omdat de afnemer niet kwalificeerde als geïsoleerde afnemer. De regulator baseerde die conclusie op het feit dat de afnemer reeds was aangesloten op het systeem van Sadales tīkls, waarlangs hem de verlangde hoeveelheden en kwaliteit elektriciteit werd geleverd, en dat de [distributiesysteembeheerder] had verklaard dat hij in staat was om zowel de noodzakelijke capaciteitsuitbreiding te realiseren, tegen redelijke kosten, als een back-upverbinding te waarborgen. Het doel van de aanleg van directe lijnen is het waarborgen van de elektriciteitsvoorziening voor afnemers die beperkte mogelijkheden hebben om de benodigde elektriciteit te ontvangen via een reeds

bestaand distributie- of transmissiesysteem. Een directe lijn is aanvaardbaar wanneer de aanleg ervan om technische en economische redenen gerechtvaardigd is. Dat is in casu niet het geval.

Verzoekster, die zich niet kon vinden in het besluit van de regulator, heeft beroep ingesteld bij de [Administratīvā apgabaltiesa], waarin zij die rechter verzocht het besluit nietig te verklaren en de regulator te gelasten tot het vaststellen van een administratieve handeling waarbij de vergunning voor een directe lijn wordt verleend met het oog op de aanleg van de voorgestelde lijn. Verzoekster betoogt dat het enkele feit dat de afnemer is aangesloten op het distributiesysteem geen belemmering kan vormen voor de aanleg van een directe lijn, aangezien zij, zoals zij heeft verklaard, zal zijn afgesloten van het distributiesysteem zolang de elektriciteit wordt geleverd via de directe lijn. Ook is verzoekster van mening dat de levering van elektriciteit via een directe lijn een alternatieve vorm van elektriciteitsvoorziening vormt.

- 3 Bij vonnis van de Administratīvā apgabaltiesa is de vordering toegewezen en is de regulator gelast een gunstig bestuursbesluit vast te stellen waarbij verzoekster de vergunning voor de aanleg van een directe elektriciteitslijn wordt verleend.

[De Administratīvā apgabaltiesa] is van oordeel dat directe lijnen deel uitmaken van concurrerende elektriciteitsmarkten. Uit het rechtskader kan niet worden afgeleid dat de aanleg van directe lijnen tot doel heeft om de levering van elektriciteit te waarborgen voor afnemers die beperkte mogelijkheden hebben om de benodigde elektriciteit te ontvangen via een reeds bestaand distributie- of transmissiesysteem. Ook kan uit het rechtskader niet worden afgeleid dat het aanleggen van directe lijnen in gebieden waar reeds elektriciteitssystemen van de systeembeheerder voorhanden zijn niet aanvaardbaar is.

[De Administratīvā apgabaltiesa] is het eens met de regulator dat een directe lijn een verbinding vormt tussen installaties die zijn afgescheiden van de rest van het distributiesysteem en niet wordt gebruikt voor de levering van elektriciteit vanuit het distributiesysteem. [De Administratīvā apgabaltiesa] heeft rekening gehouden met het feit dat de installatie van verzoekster reeds is aangesloten op het systeem van Sadales tīkls en dat de elektriciteitsproductielocatie is verbonden met zowel het systeem van Sadales tīkls als het elektriciteitstransmissiesysteem. Tegelijkertijd merkt de [Administratīvā apgabaltiesa] op dat verzoekster een verklaring heeft ingediend volgens welke de afnemer gedurende het gebruik van de directe lijnverbinding gegarandeerd zal zijn afgesloten van het systeem van Sadales tīkls. Er ligt dus een verklaring dat het systeem van Sadales tīkls gedurende het gebruik van de directe verbinding niet zal worden gebruikt voor de levering van elektriciteit aan de afnemer. Op grond van dit alles heeft de [Administratīvā apgabaltiesa] geen belemmeringen voor de aanleg van de door verzoekster voorgestelde directe lijn gevonden.

- 4 De regulator heeft beroep in cassatie ingesteld tegen het vonnis van de [Administratīvā] apgabaltiesa.

De regulator betoogt dat noch een directe lijn, noch een elektriciteitsdistributiesysteem kan worden aangemerkt als deel uitmakend van de elektriciteitsmarkt, omdat het doel van de werking van die infrastructuur geen verband houdt met de vaststelling van de elektriciteitsprijzen, die door de elektriciteitsmarkt wordt verzekerd, maar met de fysieke levering van elektriciteit aan de installatie van een afnemer. Een directe lijn kan in wezen worden beschouwd als een technische oplossing voor de levering (transmissie) van elektriciteit, die de deelname van die afnemer aan de elektriciteitsmarkt feitelijk uitsluit. Wanneer een directe lijn wordt aangelegd, wordt de desbetreffende afnemer afgesloten van het distributiesysteem dat wordt gebruikt voor het vervullen van de behoeften van alle afnemers, waardoor die afnemer niet bijdraagt aan het onderhoud van de gemeenschappelijke elektriciteitsinfrastructuur door middel van betalingen voor het genieten van distributiediensten. Indien een dergelijke situatie zou worden aanvaard, moet worden beoordeeld of de aanleg van een directe lijn geen afbreuk doet aan de mogelijkheid van de systeembeheerder om zich van zijn verplichtingen te kwijten. Bovendien is de afnemer in casu aangesloten op het distributiesysteem, wat op zichzelf al in de weg staat aan de aanleg van een directe lijn.

- 5 In haar opmerkingen ter zake van het cassatieberoep betoogt verzoekster dat het feit dat de afnemer is aangesloten op het systeem van Sadales tikls geen grond voor weigering van de aanleg van een directe lijn kan zijn, omdat zij, zoals zij zelf heeft verklaard, van het distributiesysteem zal zijn afgesloten zolang de afnemer elektriciteit van de producent ontvangt via de directe lijn, met behoud van een back-upverbinding. Anderzijds stelt het rechtskader, dat voorziet in het recht van een afnemer om gebruik te maken van een directe lijn voor de levering van elektriciteit, de uitoefening van dat recht niet afhankelijk van de omstandigheid of die directe lijn moet worden opgevat als deel uitmakend van de elektriciteitsmarkt. Bijgevolg is die omstandigheid in casu niet relevant.

Rechtsgronden

Toepasselijke bepalingen

Recht van de Europese Unie

- 6 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie: artikel 194, lid 1; richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU (herschikking) (hierna: „richtlijn 2019/944”): artikel 2, punt 41, artikel 4, artikel 6, artikel 7, artikel 9, leden 1, 2 en 5, en overweging 11.

Lets recht

- 7 Elektroenerģijas tirgus likums (wet tot regeling van de elektriciteitsmarkt, vastgesteld op 5 mei 2005; beschikbaar op: <https://likumi.lv/ta/id/108834-elektroenerģijas-tirgus-likums>):

Artikel 1 In deze wet gebruikte termen

29) „directe lijn”: een elektriciteitslijn die een geïsoleerde elektriciteitsproductielocatie met een geïsoleerde afnemer verbindt, of een elektriciteitslijn die een geïsoleerde elektriciteitsproducent verbindt met een handelaar die rechtstreeks levert aan installaties die zijn eigendom zijn of die hij bezit, aan verbonden ondernemingen en aan zijn eigen afnemers;

Artikel 25 Aanleg van lijnen

3. Een andere persoon dan de distributiesysteembeheerder heeft het recht om een distributieline aan te leggen in het gebied dat onder de vergunning van de distributiesysteembeheerder valt indien de aan te leggen lijn een van de volgende is:

1) Een directe lijn; [...]

Artikel 26 Directe lijn

1. De producent heeft het recht om elektriciteit te leveren aan afnemers of aan zijn eigen installaties via een directe lijn.

2. De vergunning voor de aanleg van de directe lijn wordt afgegeven door de regulator. De regulator stelt objectieve en uniforme criteria vast aan de hand waarvan de vergunning voor de aanleg van een directe lijn wordt verleend.

Redenen voor de vragen over de uitlegging van het Unierecht

- 8 In casu moet worden bepaald of de door verzoekster voorgestelde lijn kan worden aangemerkt als een directe lijn in de zin van de regeling voor de elektriciteitsmarkt en of de aanleg van een directe lijn in het onderhavige geval aanvaardbaar is.
- 9 De in punt 7 vermelde bepalingen van de wet tot regeling van de elektriciteitsmarkt hebben de bepalingen van richtlijn 2019/944 betreffende directe lijnen (artikel 2, punt 41, en artikel 7 van de richtlijn) omgezet in Lets recht. Daarom moet de in die wet vervatte regeling voor de aanleg van directe lijnen coherent zijn met de richtlijn, wat met zich meebrengt dat de aard van het begrip „directe lijn” zoals gebruikt in die wet dient te worden verduidelijkt in het licht van het bepaalde in richtlijn 2019/944. Opgemerkt zij dat in artikel 2, lid 41, van richtlijn 2019/944 niet wordt verwezen naar nationaal recht voor de aan het begrip „directe lijn” toe te kennen betekenis, zodat „directe lijn” moet worden opgevat als een autonoom Unierechtelijk begrip dat op uniforme wijze moet worden toegepast in alle lidstaten.
- 10 Volgens artikel 194, lid 1, onder a), b) en d), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is het beleid van de Europese Unie op het gebied van energie erop gericht om, als kerndoelstellingen, de werking van de

energiemarkt en de continuïteit van de energievoorziening te waarborgen en de interconnectie van energienetwerken te bevorderen. Ook richtlijn 2019/944 heeft als doelstelling om een hoge mate van voorzieningszekerheid te waarborgen. Artikel 9, leden 1 en 2, van richtlijn 2019/944 legt de lidstaten de verplichting op om te waarborgen dat elektriciteitsbedrijven werken met het oog op de totstandbrenging van een door concurrentie en voorzieningszekerheid gekenmerkte elektriciteitsmarkt. De lidstaten mogen elektriciteitsbedrijven in het algemeen economisch belang openbaredienstverplichtingen opleggen, die betrekking kunnen hebben op de zekerheid, waaronder de voorzieningszekerheid, de regelmaat, de kwaliteit en de prijs van de leveringen zijn begrepen.

In overweging 11 van richtlijn 2019/944 wordt verklaard dat alleen een volledig opengestelde markt waarop alle consumenten hun leveranciers vrijelijk kunnen kiezen en alle leveranciers vrijelijk aan hun afnemers kunnen leveren, verenigbaar is met de vrijheden van de burgers van de Unie (waaronder het vrij verkeer van goederen, de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverlening) die door het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden gegarandeerd. Artikel 4 van richtlijn 2019/944 schrijft voor dat de lidstaten erop moeten toezien dat de afnemers vrij zijn om elektriciteit te kopen bij de leverancier van hun keuze en dat alle afnemers vrij zijn om op hetzelfde moment over meer dan één elektriciteitsleveringscontract te beschikken, mits de vereiste aansluit- en meetpunten zijn aangelegd. Artikel 7, lid 1, van richtlijn 2019/944 bepaalt dat alle elektriciteitsproducenten en elektriciteitsleveranciers via een directe lijn elektriciteit kunnen leveren aan alle afnemers die op [het] grondgebied [van de lidstaten] gevestigd zijn. Volgens artikel [2], punt 41, van richtlijn 2019/944 is een „directe lijn” een elektriciteitslijn die een geïsoleerde productielocatie met een geïsoleerde afnemer verbindt.

Artikel 7, lid 5, van richtlijn 2019/944 bepaalt dat de lidstaten de vergunning voor een directe lijn kunnen weigeren indien door de verlening van een dergelijke vergunning de toepassing van de bepalingen inzake openbaredienstverplichtingen van artikel 9 zouden worden overtreden. Tot slot bepaalt artikel 9, lid 5, van de richtlijn dat de lidstaten kunnen besluiten om de bepalingen van artikel 7 van de richtlijn niet toe te passen voor zover de toepassing daarvan de elektriciteitsbedrijven in feite of in rechte verhindert zich van de hun in het algemeen economisch belang opgelegde verplichtingen te kwijten en mits de ontwikkeling van de handel niet wordt beïnvloed in een mate die strijdig is met de belangen van de Unie.

De regulator merkt op dat de lidstaten een distributiesysteembeheerder, in zijn hoedanigheid van openbare dienstverlener, verplichtingen kunnen opleggen om een continue, kwalitatief hoogwaardige en zekere elektriciteitsvoorziening te waarborgen onder voorwaarden van vrije concurrentie. In Letland worden dergelijke verplichtingen opgelegd aan de naamloze vennootschap Sadales tīkls, in haar hoedanigheid van distributiesysteembeheerder. Op de activiteiten van de distributiesysteembeheerder wordt toezicht gehouden door de regulator, die ook de tarieven voor de door de beheerder geleverde diensten vaststelt. Afnemers die

gebruikmaken van de diensten van de distributiesysteembeheerder betalen voor die diensten op basis van de door de regulator vastgestelde tarieven. Door middel van die betalingen nemen afnemers deel aan het onderhoud en de ontwikkeling van de elektriciteitsinfrastructuur die reeds is aangelegd om te voorzien in de behoeften van de samenleving als geheel. In geval van een directe lijn maken afnemers geen gebruik van de diensten van de distributiesysteembeheerder, zodat zij niet deelnemen aan het onderhoud en de ontwikkeling van de gemeenschappelijke infrastructuur. Indien de aanleg van een directe lijn, als alternatieve vorm van elektriciteitsvoorziening, in alle gevallen als aanvaardbaar zou worden beschouwd, zouden volgens de regulator de belangen en behoeften van alle afnemers in het gedrang komen, aangezien de afsluiting van meerdere afnemers van het systeem van Sadales tikls de door de distributiesysteembeheerder geleverde diensten prijziger zou maken en het onderhoud en de ontwikkeling van het distributiesysteem in gevaar zou brengen. Om die reden is de regulator van opvatting dat de aanleg van directe lijnen alleen aanvaardbaar is in uitzonderlijke gevallen waarin technische en economische gronden die aanleg rechtvaardigen. Omgekeerd is de aanleg van een directe lijn niet aanvaardbaar wanneer er voor een afnemer geen belemmeringen bestaan om gebruik te maken van de reeds aangelegde elektriciteitsinfrastructuur, zich aan te sluiten op een distributiesysteem en gebruik te maken van de door de [distributiesysteembeheerder] geleverde diensten.

- 11 Enerzijds blijkt uit artikel 4 en artikel 7, lid 1, van richtlijn 2019/944 dat de lidstaten moeten waarborgen dat elke afnemer vrijelijk zijn elektriciteitsleverancier kan kiezen en dat elke producent en elke elektriciteitsleverancier elektriciteit kan leveren aan elke afnemer, ook via een directe lijn. De lezing van artikel 7, lid 1, van richtlijn 2019/944, in samenhang met overweging 11 ervan en in het licht van het in artikel 1 van diezelfde richtlijn geformuleerde doel (zie ter vergelijking ook het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 19 december 2019 in zaak C-523/18, Engie Cartagena, ECLI:EU:C:2019:1129, punten 47 en 48), wekt de impressie dat de regeling met name is gericht op het bevorderen van de mogelijkheid voor producenten om, ook via directe lijnen, elektriciteit aan afnemers te leveren indien een producent en een afnemer dat wensen. Dit doet de gedachte rijzen dat het wezenlijke doel van een directe lijn erin zou kunnen bestaan om een producent in staat te stellen rechtstreeks elektriciteit aan een afnemer te leveren, dat wil zeggen zonder tussenkomst van de systemen van de distributiesysteembeheerder.

Anderzijds volgt uit artikel 7, lid 5, van richtlijn 2019/944 dat de lidstaten de aanleg van een directe lijn kunnen weigeren indien die lijn de nakoming van de verplichtingen van de openbare dienstverlener zou belemmeren, waardoor de belangen en behoeften van alle afnemers – in de zin van het onafhankelijk van hun locatie genieten van onbelemmerde, zekere en regelmatige elektriciteitsdiensten – in het gedrang zouden komen. Artikel 7, lid 5, van richtlijn 2019/944 voorziet nochtans in het *recht* van de lidstaten om in een dergelijk geval de aanleg van een directe lijn te weigeren, en niet in een *verplichting* om dat te doen. Volgens artikel 7, lid 3, van richtlijn 2019/944 laat de mogelijkheid van levering via een

directe lijn de mogelijkheid tot het sluiten van een leveringscontract overeenkomstig artikel 6, te weten met transmissie- en distributiesysteembeheerders, onverlet. Artikel 4 van richtlijn 2019/944 legt de lidstaten de verplichting op om erop toe te zien dat alle afnemers vrij zijn om op hetzelfde moment over meer dan één elektriciteitsleveringscontract te beschikken.

Gelet op het voorgaande kan naar het oordeel van de Senāts noch uit het hierboven uiteengezette rechtskader, noch uit de overwegingen van richtlijn 2019/944 ondubbelzinnig worden opgemaakt of de levering van elektriciteit via een directe lijn moet worden opgevat als een alternatieve vorm van elektriciteitsvoorziening dan wel dat de aanleg van een directe lijn alleen in uitzonderlijke gevallen aanvaardbaar is.

- 12 In artikel [2], punt 41, van richtlijn 2019/944 wordt „directe lijn” gedefinieerd als een elektriciteitslijn die een geïsoleerde productielocatie met een geïsoleerde afnemer verbindt.

De elektriciteitslijn die verzoekster wenst aan te leggen, zou komen te liggen in het gebied dat onder de vergunning van de distributiesysteembeheerder (de naamloze vennootschap Sadales tīkls) valt. De regulator wijst erop, en tussen partijen wordt niet betwist, dat de afnemer en de elektriciteitsproducent van wie verzoekster via die directe lijn elektriciteit wil kopen, zijn verbonden met het systeem van Sadales tīkls en dat de elektriciteitsproducent bovendien is verbonden met het transmissiesysteem. Na de aanleg van de voorgestelde directe lijn, indien die lijn zou worden aangelegd, zal de afnemer niet worden losgekoppeld van het systeem van Sadales tīkls, maar zal die verbinding blijven bestaan als back-upverbinding. De regulator stelt zich op het standpunt dat die omstandigheid op zichzelf in de weg staat aan de aanleg van een directe lijn, aangezien de afnemer, die nog steeds zal zijn verbonden met het distributiesysteem, niet kan worden aangemerkt als een geïsoleerde afnemer. Verzoekster kan zich daar niet in vinden en wijst erop dat zij heeft verklaard dat zolang de directe lijn wordt gebruikt voor de levering van elektriciteit, zij zal zijn afgesloten van het systeem van Sadales tīkls.

Zoals reeds opgemerkt, zou het begrip „directe lijn” zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 41, van richtlijn 2019/944 aldus kunnen worden opgevat dat bij de levering van elektriciteit via een directe lijn geen gebruik wordt gemaakt van een distributiesysteem. Uit [artikel 7, lid 3,] van richtlijn 2019/944 volgt evenwel dat de mogelijkheid van levering via een directe lijn de mogelijkheid tot het sluiten van een leveringscontract met de [distributiesysteembeheerder] onverlet laat. Uit het voorgaande kan niet ondubbelzinnig worden opgemaakt of de omstandigheid dat een afnemer na de aanleg van een directe lijn de verbinding met het distributiesysteem wenst te behouden, als back-upverbinding, een belemmering voor de aanleg van die directe lijn vormt wanneer die afnemer garandeert dat hij van het distributiesysteem zal zijn afgesloten zolang de elektriciteit van de elektriciteitsproducent wordt geleverd via die directe lijn.

- 13 Volgens de regulator is in de context van de aanleg van een directe lijn, in combinatie met het feit dat de afnemer is aangesloten op het systeem van Sadales tīkls en dat ook zal blijven na de aanleg van die directe lijn (indien daar een vergunning voor wordt afgegeven), nog een andere omstandigheid van wezenlijk belang. Die omstandigheid is, zo stelt de regulator, dat de [distributiesysteembeheerder] in staat is om de afnemer te voorzien van de nodige capaciteit door middel van de aanleg, tegen redelijke kosten, van de daarvoor noodzakelijke verbinding. In de opvatting van de regulator kan de afnemer, gezien in het licht van deze twee omstandigheden gezamenlijk, niet worden aangemerkt als een geïsoleerde afnemer.

De Senāts merkt op dat de inhoud van het begrip „geïsoleerde afnemer” in richtlijn 2019/944 niet nader wordt omschreven.

Tegelijkertijd bepaalt artikel 7, lid 4, van richtlijn 2019/944 dat de lidstaten de verlening van een vergunning voor de aanleg van een directe lijn afhankelijk kunnen stellen van een weigering van toegang tot het systeem op basis van – voor zover van toepassing – artikel 6. Artikel 6, lid 2, van de richtlijn bepaalt dat de beheerder van een transmissie- of distributiesysteem de toegang kan weigeren wanneer hij niet over de nodige capaciteit beschikt.

In dat verband legt artikel 7, lid 1, van richtlijn 2019/944 de lidstaten de verplichting op om ervoor te zorgen dat alle elektriciteitsproducenten en alle elektriciteitsleveranciers via een directe lijn elektriciteit kunnen leveren aan alle afnemers die op hun grondgebied zijn gevestigd. Artikel 7, lid 4, voorziet in het recht van de lidstaten om een vergunning voor de aanleg van een directe lijn te verlenen indien de systeembeheerder een afnemer de toegang tot zijn systeem weigert omdat hij niet over de nodige capaciteit beschikt. Uit de lezing van deze bepalingen in samenhang met artikel 2, punt 41, van richtlijn 2019/944 kan niet ondubbelzinnig worden opgemaakt of bij het beoordelen of een afnemer kwalificeert als geïsoleerde afnemer, het vermogen van de [distributiesysteembeheerder] om die afnemer van de nodige capaciteit te voorzien middels de aanleg, tegen redelijke kosten, van een verbinding in elk geval relevant is.

- 14 Gelet op het hierboven overwogene moeten in casu de bepalingen van richtlijn 2019/944 worden uitgelegd, teneinde die uitlegging te gebruiken bij de toepassing van de wet tot regeling van de elektriciteitsmarkt. Aangezien de toepasselijke bepalingen van Unierecht nog niet door het Hof van Justitie van de Europese Unie zijn uitgelegd, maar een uitlegging ervan vanuit het oogpunt van algemeen belang relevant is voor de uniforme toepassing van het Unierecht, is de Senāts van oordeel dat het noodzakelijk is om het Hof van Justitie van de Europese Unie prejudiciële vragen betreffende de uitlegging van de bepalingen van richtlijn 2019/944 voor te leggen.

[OMISSIS] [procedurele formule]

Dispositief

Deze Kamer [OMISSIS], overeenkomstig 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

besluit

Het Hof van Justitie van de Europese Unie de volgende prejudiciële vragen voor te leggen:

1) Moet artikel 7 van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU (herschikking) aldus worden uitgelegd dat een „directe lijn” een alternatieve vorm van elektriciteitsvoorziening vormt indien een afnemer dat wenst, dan wel dat een directe lijn alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk is?

2) Moet artikel 2, punt 41, van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU (herschikking) aldus worden uitgelegd dat een elektriciteitslijn die een op het distributiesysteem aangesloten elektriciteitsproducent moet gaan verbinden met een op het distributiesysteem aangesloten afnemer van elektriciteit, kan worden aangemerkt als een „directe lijn” indien die afnemer de aansluiting op het distributiesysteem na de aanleg van de geplande elektriciteitslijn zal behouden als back-up, maar van het distributiesysteem zal zijn afgesloten wanneer hij via die directe lijn elektriciteit van de elektriciteitsproducent krijgt geleverd?

3) Moet het begrip „geïsoleerde afnemer” in artikel 2, punt 41, van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van richtlijn 2012/27/EU (herschikking) aldus worden uitgelegd dat het alleen betrekking heeft op een afnemer die niet is aangesloten op het distributiesysteem en die door de distributiesysteembeheerder niet kan worden voorzien van de benodigde capaciteit middels het aanleggen van een aansluiting tegen redelijke kosten?

De procedure te schorsen totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan.

[OMISSIS] [niet-vatbaarheid voor beroep]

[OMISSIS] [handtekeningen]